

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Akcijski načrt za integracijo in vključevanje za obdobje 2021–2027

(COM(2020) 758 final)

(2021/C 286/23)

Poročevalec: **Paul SOETE**

Zaprosilo	Evropska komisija, 14. 1. 2021
Pravna podlaga	člen 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije
Pristojnost	strokovna skupina za zaposlovanje, socialne zadeve in državljanstvo
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	16. 4. 2021
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	27. 4. 2021
Plenarno zasedanje št.	560
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	205/1/9

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO z zadovoljstvom ugotavlja, da je akcijski načrt Komisije za integracijo in vključevanje (v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt) del celovitega odziva na izzive, povezane z migracijami, kot ga je predstavila v novem paktu o migracijah in azilu.

1.2 Ta akcijski načrt ima širše področje uporabe kot prejšnji: novi načrt za razliko od predhodnega iz leta 2016 zajema ne le migrante, temveč tudi državljane EU „z migrantskim ozadjem“. Čeprav je integracija pomembna tudi za to kategorijo državljanov, kot tudi za vse državljane in prebivalce, bodo morda zaradi tega ukrepi manj ciljno usmerjeni, saj se težave prišlekov razlikujejo od tistih, s katerimi se spoprijemajo migranti druge in tretje generacije.

1.3 Orodja za integracijo in vključevanje so večinoma v rokah nacionalnih, regionalnih in lokalnih oblasti. Ukrepanje na ravni EU je dopolnilno, z njim pa naj bi se spodbujalo, olajševalo in usklajevalo sodelovanje. To pomeni, da v akcijskem načrtu ni nobenih splošnih ali specifičnih ciljev za države članice, temveč le priporočila. Glede na sedanje razmere in vpliv pandemije obstaja nevarnost, da bodo vprašanja integracije obravnavana manj prednostno.

1.4 V akcijskem načrtu so obravnavana vsa področja politike, ki so bistvena za socialno-ekonomsko in politično integracijo novoprišlih migrantov, načrt pa vsebuje tudi pregled evropskih pobud na različnih področjih, ki lahko vplivajo na migracije in integracijo. EESO poudarja, da je resnični izziv izvajanje teh politik.

1.5 EESO podpira cilje na ključnih sektorskih področjih, predlagane v akcijskem načrtu, vendar želi tudi poudariti, da so to le primeri možnih ukrepov, ne pa merljivi cilji. Zato se zdi, da bo za njihovo učinkovito izvajanje potreben proces spremljanja, ki še ni vzpostavljen. EESO spodbuja Komisijo, naj vzpostavi proces stalnega spremljanja izvajanja akcijskega načrta.

1.6 V primerjavi z akcijskim načrtom iz leta 2016 je zdaj na splošno večji poudarek namenjen razsežnosti spola pri integraciji. Vidike spola bi bilo treba poudariti tudi v različnih oddelkih o sektorskih področjih.

1.7 EESO poudarja, da bi morala biti rdeča nit akcijskega načrta pomen dela na splošno, saj je delo v vseh svojih oblikah ključen vidik integracije in osebnega razvoja.

1.8 Akcijski načrt vsebuje pregled vseh instrumentov financiranja, ki so na voljo na posameznih sektorskih področjih. Vendar se zdi, da so ti instrumenti zasnovani za strokovnjake za subvencije, zato EESO predlaga, naj Komisija olajša dostop do financiranja, na primer s posebnim instrumentom za integracijo. Poleg tega se boji, da bo financiranje za integracijo postopno vse nižje na seznamu prednostnih nalog.

1.9 EESO poudarja, da je za integracijo v lokalni način življenja na splošno pomembna civilna družba, posebno vlogo pri tem pa imajo sindikati in organizacije delodajalcev.

2. Ozadje

2.1 Akcijski načrt za integracijo in vključevanje za obdobje 2021–2027 je del celovitega odziva na izzive, povezane z migracijami, predstavljenega v novem paktu o migracijah in azilu. Načrt temelji na posodobljenih zavezah iz akcijskega načrta EU za vključevanje iz leta 2016, zajema pa obdobje sedmih let z vmesnim pregledom leta 2024, kar je skladno z večletnim finančnim okvirom za isto obdobje.

2.2 Akcijski načrt je potreben zaradi velikih razlik med migranti in prebivalci, rojenimi v EU, kar zadeva stopnjo izobrazbe, zaposlenost, revščino in stanovanjske razmere. Ta vrzel se lahko ponazori z dejstvom, da je mladih migrantov (v starosti 18–24 let), ki niso niti zaposleni niti se ne izobražujejo ali usposablajo, v EU 21 %, medtem ko ta delež pri mladih, rojenih v EU, znaša 12,5 %. Obstaja tudi precejšnja razlika med spoloma, saj delež mladih migrantk, ki spadajo v to kategorijo, znaša 25,9 %⁽¹⁾.

2.3 Pandemija COVID-19 je razkrila globoko zakoreninjene neenakosti pri dostopu migrantov do zdravstvenih storitev, kar predstavlja tveganje tudi za družbo na splošno. Pokazalo se je tudi, da migranti verjetneje delajo na delovnih mestih, ki zahtevajo tesne stike z drugimi, zaradi česar so bolj izpostavljeni boleznim COVID-19.

2.4 Popolna vključitev migrantov na trg dela bi lahko ustvarila velike ekonomske koristi za nacionalno blaginjo in pokojninske sisteme ter povečala prispevke v davčno blagajno⁽²⁾. To je rezultat, ki je dober za vse, saj popolno vključevanje koristi tudi migrantom, ki dobijo dostop do sistema socialnega varstva države gostiteljice.

2.5 Komisija se v akcijskem načrtu sklicuje na sklop ključnih načel in vrednot, ki je skupen vsem politikam EU za vključevanje, in navaja tudi evropski steber socialnih pravic.

2.6 Posebni ukrepi, predstavljeni v akcijskem načrtu, se nanašajo na štiri sektorska področja, in sicer izobraževanje in usposabljanje, zaposlovanje ter znanja in spretnosti, zdravje ter stanovanja. Za vsako od teh področij so opredeljene integracijske vrzeli. Te ukrepe dopolnjujejo medsektorski ukrepi, vključno z vzpostavitvijo trdnih partnerstev, povečanjem različnih možnosti financiranja, spodbujanjem vezi z družbo gostiteljico, izboljšanjem uporabe novih tehnologij in digitalnih orodij ter spremljanjem napredka pri integraciji.

2.7 EESO priznava, da je akcijski načrt osredotočen na sam proces integracije in ne na vstop v EU. Kljub temu želi poudariti, da je vprašanje združitve družine še vedno pomemben dejavnik zakonite integracije in vključevanja v družbo.

3. Splošne ugotovitve

3.1 Sedanja akcijski načrt za razliko od tistega iz leta 2016 ne zajema le migrantov, temveč tudi državljane EU „z migrantskim ozadjem“. EESO je seznanjen s širšim področjem uporabe, saj so vidiki integracije prav tako pomembni za to drugo kategorijo državljanov ter za vse državljane in prebivalce; s tem se spodbuja evropski način življenja, v katerem so pravice in potrebe v zvezi z vključevanjem povezane z odgovornostmi.

⁽¹⁾ Komisija, *Akcijski načrt za integracijo in vključevanje za obdobje 2021–2027*, str. 5.

⁽²⁾ Prav tam, str. 2.

3.2 Kljub temu se EESO boji, da bodo zaradi širšega področja uporabe morda ukrepi manj ciljno usmerjeni, s tem pa tudi manj učinkoviti. Težave prišlekov se razlikujejo od tistih, s katerimi se spoprijemajo migranti druge in tretje generacije. Poleg tega vključitev socialnih potreb migrantov druge in tretje generacije v migracijske in integracijske politike pomeni tveganje, da bodo stigmatizirani in se bo nadaljeval rasizem.

3.3 Akcijski načrt Komisije vsebuje dober pregled evropskih pobud na različnih področjih, ki vplivajo na migracije in integracijo. V dokumentu so obravnavana vsa bistvena področja za socialno-ekonomsko in politično integracijo novoprišlih migrantov, pa tudi razpoložljivost finančnih sredstev ter partnerstva z institucijami in organizacijami za lažjo integracijo.

3.4 EESO poudarja, da je poleg teh politik ključen dejavnik integracije delo, zato bi ga bilo treba varovati in spodbujati kot osrednji element celotnega načrta.

3.5 EESO poudarja, da je resnični izziv izvajanje teh politik. Na primer, tudi kadar so predhodne kvalifikacije migrantov priznane, jih delodajalci neradi zaposlijo, ker ne zaupajo njihovi ravni znanj in spretnosti. Zdi se, da to velja za migrante z Bližnjega vzhoda, iz severne Afrike ter južne in srednje Azije.

3.6 Zaveza okrepitvi sodelovanja regionalnih in lokalnih oblasti, civilne družbe ter migrantov in njihovih organizacij pri politikah EU za integracijo in vključevanje je pozitiven vidik novega akcijskega načrta. EESO pripominja, da bi civilna družba morala vključevati tudi sindikate in organizacije delodajalcev.

3.7 Akcijski načrt pravilno priznava pomembnost nacionalnih, regionalnih in lokalnih oblasti pri integracijskih politikah ter spodbuja sodelovanje med njimi. V bistvu je treba omeniti, da je večina orodij za integracijo v njihovih rokah. Ukrepanje na ravni EU je dopolnilno, z njim pa naj bi se spodbujalo, olajševalo in usklajevalo sodelovanje, kadar je to koristno. To pomeni, da akcijski načrt ne vsebuje splošnih ali specifičnih ciljev za države članice, temveč le priporočila.

3.8 Ker besedilo ni zavezujoče in so za integracijske politike na nacionalni ravni na koncu odgovorne države članice, EESO poudarja, da so potrebne jasne zaveze držav članic EU in vzpostavitev ustreznih forumov, vključno z rednimi srečanji, za usklajevanje politik in vrednotenje napredka.

3.9 Komisija je jasno predstavila, kaj želi doseči na vsakem področju. EESO se strinja z oceno stanja in podpira predloge, kaj bi bilo treba doseči, vendar ugotavlja, da ni jasnih ciljev, niti splošnih niti specifičnih za posamezne ukrepe. Zdi se, da bo za učinkovitost izvajanja potreben proces spremljanja, ki bi ga bilo treba vzpostaviti.

3.10 EESO se je v mnenju SOC/649 (Novi pakt o migracijah in azilu)⁽³⁾ spraševal, kakšna bosta obseg ukrepov za vključevanje in njihova podpora. Orodja in spodbude, ki jih akcijski načrt zagotavlja različnim deležnikom, morda ne bodo dovolj za razumno izboljšanje integracije, zlasti glede na to, da so ukrepi na tem področju dolgoročni. Zato je treba spremljati izvajanje tega vidika.

3.11 Financiranje je pomemben del akcijskega načrta. Komisija spodbuja države članice in druge deležnike, naj v celoti izkoristijo sredstva EU. Akcijski načrt vsebuje tudi pregled vseh instrumentov financiranja, ki so na voljo za posamezna sektorska področja.

3.12 Čeprav je vključevanje v širše politike omenjeno med vodilnimi načeli, na katerih temelji akcijski načrt, ta ne vsebuje zadovoljivih smernic o tem, kako vključevati integracijske politike v splošne ukrepe za socialno kohezijo.

⁽³⁾ UL C 123, 9.4.2021, str. 15.

3.13 EESO pozdravlja, da je v novem akcijskem načrtu omenjena razsežnost spola pri integraciji. Obenem poudarja, da bi bilo treba izzivom, povezanim s spolom, pri integraciji nameniti večjo pozornost in bolj specifične ukrepe na vsakem sektorskem področju.

4. Posebne ugotovitve

4.1 Izobraževanje in usposabljanje

4.1.1 V akcijskem načrtu je pravilno navedeno, da sta izobraževanje in usposabljanje temelj za uspešno udeležbo v družbi. Šole in druge izobraževalne ustanove so pomembno okolje za oblikovanje vključujoče družbe in boj proti segregaciji. Poleg tega se z državljsko vzgojo, s katero se pridobi znanje o demokraciji in državljanstvu, postavijo temelji za dejavno udeležbo v družbi pa tudi zagotovi odvrčanje mladih od ekstremističnih ideologij. Na tem področju bi bilo treba spodbujati dejavno udeležbo v civilni družbi, saj se tako krepijo zaupanje, socialna kohezija in pripadnost.

4.1.2 Kar zadeva posebne ukrepe za izboljšanje udeležbe v izobraževanju in usposabljanju, bi bilo treba podporo Komisije natančneje določiti, saj akcijski načrt vsebuje le splošne navedbe dejavnosti ciljno usmerjene podpore. Najbolj konkreten omenjeni ukrep je nabor orodij s praktičnimi smernicami o predšolski vzgoji in varstvu, ki bodo objavljene v začetku leta 2021.

4.1.3 V akcijskem načrtu je omenjeno tudi, da je treba olajšati priznavanje kvalifikacij, pridobljenih v tretjih državah. Predlaganih je več instrumentov za izboljšanje priznavanja kvalifikacij: mreže ENIC-NARIC, program Erasmus, evropsko ogrodje kvalifikacij in portal Europass. Poleg okrepitve obstoječih instrumentov je pomembno odkriti in evidentirati obstoječe ovire za priznavanje, med drugim nezaupanje in druge družbene ovire.

4.1.4 Komisija poudarja pomembnost učenja jezikov in predlaga, naj se nadalje razvijejo celoviti in dostopni programi učenja jezikov. EESO meni, da bi moralo biti učenje jezikov v središču ukrepov na področju izobraževanja in usposabljanja vse od začetnih faz procesa integracije. Učenje jezika skupnosti sprejemnice zagotovi dostop do ustreznih stopenj izobraževanja in usposabljanja, kar ima daljnosežen vpliv na integracijo. Tudi za programe učenja jezikov bi zato moral veljati celovit pristop⁽⁴⁾.

4.1.5 Glede na prihodnji cilj jamstva za otroke je pomembno priporočiti, naj države članice podpirajo boljši dostop otrok migrantov do izobraževanja z zagotavljanjem, da postopki priseljevanja ne posegajo v šolanje ali pravice otrok nasploh. Pri izobraževanju bi bilo treba oceniti, izpolniti in v razumni meri upoštevati potrebe posameznih invalidnih otrok migrantov ali druge potrebe, da se olajša največji možni razvoj njihove osebnosti, nadarjenosti in ustvarjalnosti, pa tudi umskih in telesnih sposobnosti.

4.1.6 Z vsemi ukrepi na teh področjih bi si bilo treba prizadevati za doseg vključujočih izobraževalnih sistemov na vseh ravneh in vseživljenjskega učenja.

4.1.7 V načrtu je poudarjeno, kako pomembno je čimprejše razumevanje zakonov, kulture in vrednot družbe gostiteljice, na primer s tečaji državljske vzgoje. Komisija predlaga izmenjavo dobrih praks med državami članicami na teh področjih. Informacije o teh zadevah bi bilo treba zagotavljati na vsem razumljiv in dostopen način.

4.2 Zaposlovanje ter znanja in spretnosti

4.2.1 Na tem področju je problem dobro analiziran in splošni cilji dobro opredeljeni, pomen prispevanja migrantov h gospodarstvu, zlasti v času pandemije COVID-19, pa je ustrezno upoštevan. V akcijskem načrtu je poudarjeno tudi, da bodo za rast med pandemijo in po njej ključni ne le delavci migranti, temveč tudi podjetniki migranti.

⁽⁴⁾ V zvezi s ciljnim ravnmi znanja jezika za integracijo glej tudi mnenje SOC/641 *Vključevanje žensk, mater in družin priseljskega izvora v države članice EU ter ciljne ravni znanja jezika za integracijo* (raziskovalno mnenje na zaprosilo nemškega predsedstva) (UL C 10, 11.1.2021, str. 1).

4.2.2 Da bi se dosegli omenjeni cilji, Komisija v akcijskem načrtu spodbuja, naj se izkoristijo obstoječa orodja EU, vključno z evropskim partnerstvom za vključevanje, ki omogoča sodelovanje s socialnimi in gospodarskimi partnerji, pobudo *Delodajalci z združenimi močmi za spodbujanje vključevanja*, programom InvestEU, ki podpira podjetništvo, evropsko mrežo za integracijo, evropsko mrežo javnih zavodov za zaposlovanje in platformo Europass za izmenjavo in krepitev praks ocenjevanja znanj in spretnosti, orodjem EU za profiliranje znanj in spretnosti državljanov tretjih držav, ki bo olajšalo potrjevanje znanj in spretnosti, ter prihodnjim programom za državljane, enakost, pravice in vrednote, ki bo podpiral ljudi z migrantskim ozadjem.

4.2.3 V akcijskem načrtu je med drugimi cilji omenjeno tudi premagovanje težav pri dostopu do finančnih storitev in informacij, vendar niso predlagani konkretni ukrepi za reševanje teh težav. V zvezi s tem bi bilo treba z akcijskim načrtom spodbujati opolnomočenje delavcev migrantov z zagotovitvijo dostopa do finančnih in pravnih informacij, pritožbenih mehanizmov in varnega prijavljanja v razumljivih in dostopnih oblikah.

4.2.4 V akcijskem načrtu je pravilno poudarjena pomembnost zagotovitve učinkovitejših in hitrejših sistemov ali preizkusov za ocenjevanje znanj in spretnosti, pri čemer so upoštewane tudi pretekle izkušnje v zvezi s tem.

4.2.5 Orodja za ocenjevanje znanj in spretnosti kljub temu niso dovolj za zagotovitev večjega dostopa do trga dela, ukrepati je treba tudi proti nezaupanju in diskriminaciji. Nacionalnim zavodom za zaposlovanje in deležnikom v sektorju zaposlovanja je pomembno zagotavljati podporo in posebne smernice, da bodo razvili politike proti diskriminaciji in spodbujali udeležbo na vseh ravneh. Prav tako je ključno priporočiti nacionalne politike, ki bodo z rahljanjem vizumskih postopkov zagotovile večji in manj težaven dostop državljanov tretjih držav do vseh sektorjev zaposlovanja.

4.2.6 V akcijskem načrtu bi bilo treba še bolj poudariti pomembnost spodbujanja boljšega dostopa do vajeništva, pripravništva, poklicnega usposabljanja in celo prostovoljnega dela, ki lahko vodijo do redne zaposlitve za polni delovni čas. S tem se bo migrantom in prebivalcem z migrantskim ozadjem omogočilo, da delajo, izpopolnijo svoja znanja in spretnosti ter prejemajo dohodek, s katerim bodo preživljali sebe in svoje družine. Programi za spodbujanje dostopa mladih do trga dela (npr. jamstvo za mlade) bi morali torej vključevati posebne določbe za zagotavljanje udeležbe državljanov tretjih držav.

4.2.7 V akcijskem načrtu bi bilo treba tudi predvideti ukrepe, ciljno usmerjene v opolnomočenje migrantk in begunk ter izboljšanje njihovega dostopa do trga dela, vključno z okrepitevijo ukrepov za boj proti trgovini z ljudmi in s podporo za posebne potrebe.

4.3 Zdravje

4.3.1 V akcijskem načrtu je pomembno poudarjeno, da je pandemija COVID-19 razkrila obstoj globoko zakoreninjenih neenakosti pri dostopu do zdravstvenih storitev in da to predstavlja tveganje za družbo na splošno.

4.3.2 EESO glede na pandemijo meni, da bi morali imeti vsi migranti, tudi tisti brez urejenega statusa, v vseh državah članicah EU dostop do osnovnega zdravstvenega varstva, zlasti do testiranja in cepljenja.

4.3.3 Kar zadeva predlagane ukrepe, Komisija navaja možnosti financiranja iz Sklada za azil, migracije in vključevanje, Evropskega socialnega sklada plus, Evropskega sklada za regionalni razvoj in prihodnjega programa za državljane, enakost, pravice in vrednote. V akcijskem načrtu se pravilno spodbuja uporaba sredstev EU za zagotavljanje zdravstvenih storitev.

4.3.4 EESO poudarja, da je ključno priporočiti, naj države članice odpravijo ovire pri dostopu do zdravstvenih storitev in pri samih zdravstvenih storitvah, in sicer tudi z informacijskimi kampanjami o nacionalnih zdravstvenih sistemih, s čimer bi se ocenile in izpolnile zdravstvene potrebe posameznih invalidnih migrantov.

4.3.5 EESO poudarja, da je pomembno v okviru procesa integracije ozaveščati o duševnem zdravju migrantskega prebivalstva ter ga spodbujati, zlasti glede na sedanjo pandemijo, tudi z zagotovitvijo storitev na področju duševnega zdravja, pri katerih se bodo upoštevale kulturne posebnosti.

4.3.6 Ukrepi za zagotavljanje boljšega dostopa do zdravstvenih storitev bi morali zajemati tudi sprejemne objekte za prosilce za azil, zlasti v okviru priprav na novi program za zdravje.

4.4 Stanovanja

4.4.1 Komisija bo pripravila pobudo za cenovno dostopna stanovanja, kot je napovedala v okviru vala prenove, ter spodbujala nesegregirana, dostojna, dostopna in cenovno ugodna stanovanja. Posebna pozornost bo namenjena modelom samostojnih stanovanj (za razliko od kolektivnih) za prosilce za azil.

4.4.2 Med cilji, naštetimi na tem področju, bi morali biti največji prednostni nalogi boj proti diskriminaciji na stanovanjskem trgu in zmanjševanje stanovanjske segregacije.

4.4.3 To bi moralo vključevati tudi večji poudarek na širjenju cenovno dostopnih stanovanj, vključno s socialnimi stanovanji, s sistemskimi rešitvami, namenjenimi državljanom tretjih držav in vsem prebivalcem, ki potrebujejo stanovanje⁽³⁾.

4.4.4 Države članice bi bilo treba spodbujati, naj s sredstvi EU financirajo tudi oblikovanje in izvajanje mehanizmov za dostop do pravnega varstva v primerih izkoriščevalskega najema.

4.5 Partnerstva za učinkovitejši proces integracije

4.5.1 Komisija namerava okrepiti evropsko mrežo za integracijo z zagotavljanjem ciljno usmerjenega financiranja in krepitvijo zmogljivosti držav članic.

4.5.2 Posebna pozornost je namenjena podpori lokalnim in regionalnim oblastem, vključno s širjenjem mestne akademije za integracijo, krepitvijo medverskega dialoga med skupnostmi ter podpiranjem mest pri preprečevanju radikalizacije v okviru pobude „Mesta v EU proti radikalizaciji“, ki se je začela izvajati leta 2019. EESO poudarja, da je medverski dialog pomemben za integracijo.

4.5.3 V akcijskem načrtu je omenjen tudi letni Evropski forum za migracije, ki se organizira v sodelovanju z EESO, zlasti njegovo tematsko študijsko skupino za priseljevanje in vključevanje, da se podpre posvetovanje z organizacijami civilne družbe in organizacijami diaspore.

4.5.4 Nazadnje je v načrtu napovedana podpora fundacijam in organizacijam s strukturnim dialogom o integraciji migrantov in s preučitvijo možnih orodij za sodelovanje, pri čemer ni podrobneje opredeljeno, kakšna bi lahko bila ta podpora.

4.6 Povečane možnosti financiranja EU

4.6.1 Vidiki financiranja so rdeča nit vseh ukrepov, predlaganih v načrtu, in so povezani z večletnim finančnim okvirom za obdobje 2021–2027. Priložen je pregled glavnih skladov EU, ki so podpirali integracijo in vključevanje v obdobju 2014–2020, ni pa navedenih zneskov za prihodnost. EESO se v zvezi s tem zaveda, da je treba za informacije o tem, koliko sredstev iz vsakega sklada bodo države članice namenile za vprašanja integracije, počakati na dokončanje faze načrtovanja programov.

4.6.2 Seznam skladov, ki jih je mogoče uporabiti za integracijo in vključevanje ali ki so povezani z ukrepi za podporo migrantom, je precej obsežen, vključuje pa Sklad za azil, migracije in vključevanje, ESS+ in ESRR. Obenem bi bilo treba pojasniti sinergije z drugimi skladi, npr. s programom Erasmus+, mehanizmom za okrepanje in odpornost, EKSRP in programom InvestEU. Ko bo sprejet instrument za tehnično podporo, se bo tudi z njim državam članicam zagotavljala podpora za razvoj ali izboljšanje politik integracije in vključevanja. Poleg tega bi lahko prihodnji program za državljane, enakost, pravice in vrednote prispeval k financiranju posebnih ukrepov, namenjenih državljanom EU z migrantskim ozadjem. Sprejeta je bila odločitev za velik portfelj skladov, ki jih je mogoče uporabiti, vendar bi bili morda boljša rešitev posebni skladi za integracijske zadeve. EESO predlaga, naj Komisija olajša dostop do financiranja, na primer s posebnim instrumentom za integracijo migrantov.

⁽³⁾ Za pregled inovativnih in vključujočih stanovanjskih rešitev glej Housing Europe Observatory, 2018. *Housing & Migration* (Stanovanja in migracije). Raziskovalno poročilo. Bruselj: Housing Europe Observatory.

4.6.3 V tem okviru je pomembno tudi evropsko jamstvo za otroke, saj so med najbolj prikrajšanimi otroki tudi otroci z migrantskim ozadjem.

4.6.4 Zaradi kompleksnosti financiranja EU je treba posodobiti nabor orodij o uporabi sredstev za integracijo v programskem obdobju 2021–2027, razvit leta 2018.

4.6.5 Še en zanimiv vidik politike financiranja je namera Komisije, da bo razvila javno-zasebna partnerstva s fundacijami in zasebnimi donatorji.

4.7 Spodbujanje sodelovanja in srečanj z družbo gostiteljico

4.7.1 EESO pozdravlja zamisel, da bi novoustanovljena skupina strokovnjakov za mnenja migrantov, sestavljena iz migrantov in organizacij, ki jih zastopajo, sodelovala pri oblikovanju in izvajanju prihodnjih politik na področju migracij, azila in integracije. To bi lahko prispevalo k boljši udeležbi migrantov in državljanov EU z migrantskim ozadjem v posvetovalnem procesu ter zagotovilo, da bodo politike skladne z resničnimi potrebami. Zato je pomembno, da se ustvarijo priložnosti za dvosmerno izmenjavo med državljani tretjih držav in skupnostmi sprejemnicami, in sicer vse od zgodnjih faz sprejema in integracije.

4.7.2 Cilj akcijskega načrta je spodbujanje dialoga in ozaveščanje vseh Evropejcev o stvarnosti migracij in integracije. Vendar je ta cilj kljub očitnim prizadevanjem za ozaveščanje o dejstvih in številkah morda preveč nejasen. Vsekakor je nujno spremeniti diskurz o migracijah v javnosti in EESO se sprašuje, kaj se bo storilo, da bi to dosegli.

4.7.3 EESO podpira pobude, kot so nogometni festivali, namenjeni mladim migrantom v mestih gostiteljih evropskega nogometnega prvenstva, ki bi lahko spodbudile pozitiven diskurz o migracijah. Drugi podobni priložnostni ukrepi, kot so nagrade za integracijo za lokalne šole ali skupnosti/organizacije, pa bi lahko še okrepili zaznane razlike in stigmatizirali nekatere skupine.

4.8 Izboljšanje uporabe novih tehnologij in digitalnih orodij

4.8.1 Komisija v akcijskem načrtu pravilno priznava, da iz različnih razlogov obstaja veliko tveganje digitalne vrzeli med migranti in prebivalci, rojenimi v EU: 8,1 % ljudi, rojenih zunaj Evrope, si ne more privoščiti računalnika, v primerjavi s 3,1 % tistih, ki so rojeni v EU, starši iz gospodinjstev migrantov pa morda težje podpirajo svoje otroke pri učenju na daljavo.

4.8.2 Akcijski načrt vsebuje priporočilo, naj se poveča digitalna pismenost migrantskega prebivalstva, ne prinaša pa tudi konkretnih predlogov ali ciljev, kako bi bilo treba to doseči v praksi.

4.8.3 Zanimiva zamisel je sodelovanje migrantov pri ustvarjanju in zagotavljanju digitalnih javnih storitev. EESO sklepa, da je v zvezi z upravnimi dejavnostmi EU to že doseženo.

4.9 Spremljanje napredka: politika integracije in vključevanja, ki temelji na dokazih

4.9.1 EESO pozdravlja cilj, da bi se dosegla razprava o migracijah, ki bi bolj temeljila na dokazih. Če lahko k temu cilju prispevajo boljši podatki in predstavitvena orodja, jih je treba zbirati, razvijati in razširjati. Kazalniki EU o integraciji obstajajo že od leta 2010, vendar kljub intenzivnim prizadevanjem ostajajo vrzeli v znanju. Koristna orodja v ta namen bi lahko bili nov Eurobarometer in skupni kazalniki, ki bi olajšali primerjavo stanja med državami in skozi čas.

V Bruslju, 27. aprila 2021

Predsednica
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Christa SCHWENG